

DĚTSKÉ DENÍK SCÉNY 6.

Fabrika SVITAVY

ČTVRTEK 15.6.2017

NA ÚVOD...

Možná takovou situaci znáte, vážení a milí čtenáři. Máte nějaký úkol, jemuž přikládáte velkou váhu, a potřebujete jej dokončit nejpozději následující den. A když jdete spát, podvědomě vám mozek stále pracuje a vymýšlí různé varianty řešení dané věci. Objektivně vzato byste mohli klidně odpočívat, neboť času na vyhotovení práce je dost, ale mysl vám zkrátka nedá spát, záludně se zkouší prosazovat, dokonce i ve snu. Pro takové případy mám na nočním stolku papír a tužku, protože vím, že když si nápady nezapišu, jednak bych je mohl zapomenout, jednak bych mohl dostat strach, že je zapomenu, a to by znamenalo ještě delší noční bdění, než bych chtěl. Totiž co kdyby onen nezaznamenaný nápad obsahoval alespoň **pídi** krok či střípek k řešení daného problému, nebo co kdyby byl přímo světlem v temnotách? A jak už jste jistě pochopili, já dostal úkol napsat dnešní úvodník.

A protože noc nepřinesla zrovna geniální nápad, jak napsat oduševnělé, originální a nejlépe i vtipné závěrečné „slovo na úvod“ tohoto ročníku Dětské scény, vydal jsem se Svitavami, abych nalezl NĚCO. **Pídlil** jsem se ulicemi i parkem po nějaké stopě. A když ji tak hledám pod svými botami, napadá mě, kolik kroků jsem denně musel ujit z hotelu do redakce a kolik kroků jste vy, čtenáři a účastníci přehlídky museli ujit z místa dočasného bydliště do různých divadelních sálů a do prostorů určených k diskutování o představeních či k praktickému konání na seminářích. A co teprve kolik kroků a **pídlí** (změřil jsem si, že jeden krok je asi tři a půl **pídlě**) jste museli učinit uvnitř sebe přemýšlením o zhlédnutých představeních, sdílením svých myšlenek o nich i vstřebáváním různých informací o divadle a jeho fungování? Kolik šuplíčků v hlavě jste při tom museli otevřít, prověřat jejich obsah, možná i různě přeskládat či doplnit? Možná jste také poznali zajímavé lidi, dozvěděli se něco nového ze semináře a mimoděk jste třeba získali nějakou inspiraci.

Ve chvíli, kdy držíte v ruce poslední číslo Deníku Dětské scény, je vše dopsáno, dohráno, dodiskutováno, možná i doseminářováno. Zbývá jen dobalit kufry a rozloučit se. Za celou redakci vám přeji šťastnou cestu domů a za rok třeba znovu na shledanou.

Roman Manda

ROZHOVOR S...

... LUCIÍ VELIČKOVOU, LEKTORKOU SEMINÁŘE D

Jak ses dostala k divadlu?

Přes krasobruslení. Na jednom krasobruslařském soustředění jsme hráli scénky. Vybrala jsem si roli šílené doktorky a děj se odehrával na operačním sále. A já v páté třídě zjistila, že mě to baví daleko víc než krasobruslení.

Co tě na divadle baví?

Na divadle mě nejvíce baví archeologická práce - pod jednou divadelní vrstvou, když dostatečně dlouho kopete, se skrývá další vrstva, a další..... a další..... nekonečný proces.

Co ti na divadle vadí?

Nejvíce mě vadí, že nemůžeme hrát předlohy, které bychom hrát chtěli, protože jsou nedostupná práva. A to i pro dětské soubory. Chtěli jsme třeba zkusit *451 stupňů Fahrenheitů* od Raye Bradburyho, ale práva jsme nedostali.

Na přehlídce vedeš seminář D – Od hry k divadlu, který je určen především začínajícím pedagogům dramatické výchovy a studentům vysokých škol. Co předcházelo dnešnímu výstupu ze semináře?

Dva dny jsme se věnovali dramatickým hrám, improvizacím, cvičením, etudám, jednání, práci s rekvizitami. Zkoušeli jsme, co se na jevišti dá podnikat a jaké k tomu máme prostředky. Mapovali jsme si možnosti, budovali jsme naši společnou zkušenost. Vyzkoušeli jsme asi dvacet, pětadvacet cvičení a her. Na začátku, v sobotu, měli účastníci semináře také dojet do knihovny a tam sesbírat všechny možné pověsti ze Svitav a Svitavska. Pak jsme také pracovali s textem Miloše Macourka *Rodinné album*. Zkoušeli jsme si dramaturgickou práci - jak lze nedramatický text převést do divadelního tvaru. To, co si vyzkoušeli, pak samostatně použili při práci s pověstmi. V této fázi jsme se zaměřili na to, abychom si ujasnili téma, obsah, postavy, začátek a konec.

Jaké problémy jste během této práce řešili?

Je nás hodně, skupina je dost početná. Já sama jsem zvyklá na menší skupiny, kolem deseti lidí. Práce je tak soustředěnější. Ve vymezeném čase se už nestíháme zaměřit na práci se scénografií a rekvizitami. To řešíme jen v rámci našich, v tuto chvíli omezených možností. Hlavním úkolem bylo vyzkoušet si, jak vzít prózu a začít ji dávat do divadelního tvaru, aby byl srozumitelný.

Co bylo tvým hlavním cílem práce v semináři?

V prvních dnech jsem se zaměřila na to, aby se seminaristé naučili pracovat ve skupinách, tedy spolupracovat. To znamená respektovat názor druhých a ze společných nápadů vybrat, co funguje. Také jsem chtěla, aby se ve cvičeních na začátku vystřídal všichni, pokud možno rovnoměrně. Teď, když už se zaměřujeme na výsledný výstup, bych chtěla, aby si zkusili rozdíl hrát před skupinou a zahrát připravený tvar na jevišti, před cizími diváky. Také si to zkusíme zahrát v jiném prostoru.

ru, venku v parku. Chci, aby si uvědomili jiné možnosti prostoru a zkusili je využít, aby se vypořádali s omezeními, která to přináší. Například, že v parku nebude možnost pustit muziku. A nakonec si to ve čtvrtek zahrají jako reprízu. Aby si uvědomili, že premiérou to nekončí. Naopak - začíná druhá fáze práce.

Máš nějaké ověřené postupy, který sis za léta své praxe vytvořila? Co je tvůj osobitý rukopis?

Říkám tomu sendvičová metoda. Na začátku dávám impuls já. Tady ve Svitavách jsou to třeba ty svitavské pověsti. Pak přicházejí nápady skupiny, já na ně reaguji a pak jsou zase na řadě oni. A tak pomalu vzniká bohatý sendvič v podobě inscenace. To mě baví nejvíc, ta vzájemné reakce a dialog. Například teď jsme se podívali, kam jednotlivé skupiny došly, pak jsme se o tom pobavili a teď řeší úkoly, které z toho vyplynuly. Například která místa ještě nefungují a co je ještě třeba vyjasnit a dotáhnout, aby to bylo srozumitelné.

Překvapilo tě něco při práci s touto skupinou?

Jak se do práce vrhli. Všichni to vzali za své. Pracovali třeba i odpoledne sami. Jedna skupina si sama přepsala text do veršů, druhá skupina vytvořila erb města Svitav, který umožňuje scénografický fórek.

Mění se mladí lidé ve vnímání symbolů a práce s divadelním znakem?

Záleží na tom, jakou má kdo zkušenost. Někdo chodil do dramaťáku sedm let, někdo se s takovou prací setkal poprvé na vysoké škole. Když se začne tímto způsobem pracovat, tak k symbolickému vnímání a chápání znaku dojdou všichni, ale může to u někoho být delší cesta. Zajímavé je, že pokud jde o krátkou improvizaci, bylo daleko snazší udržet charakter postavy. Jak se ale přidal text, svádělo je to k tomu, jen ho říkat, jednání se nám vytrácelo. Teď mají obavu, jak to zvládnou na jevišti před diváky. Chtěla jsem, aby si na věci přišli sami. Ale teď do toho víc vstoupím. Nechci je nechat v nejistotě a nemáme už čas, takže to musím udělat.

Děkuji za rozhovor.

Ptala se Veronika Rodová

NAHLÉDLI JSME DO...

... SEMINÁŘE D – ÚD HRY K DIVADLU

V semináři od rána běží čilé přípravy na závěrečný výstup. Jednotlivé skupiny malují, stříhají, lepí, učí se text, zkoušejí. Jak udělat býka z odpadkového koše? Kde mám čepici? Kde je ten text?

Skupiny přehrávají ostatním příběhy, které vznikly na základě svitavských pověstí. Lektorka Lucie Veličková mě upozorňuje, že to je již druhá fáze. S první verzí jevištního řešení přišli seminaristé už včera. Lucie zahajuje prezentaci: „Teď jsme ve druhé fázi. To, co máte, je v pořádku. Podíváme se na to, kam jste od včerejška došli.“

Po výstupu první skupiny Lucka pokládá otázku divákům: „Kam se to posunulo? Kde vidíte nějakou další alternativu?“ Padají konkrétní připomínky, běží živá diskuse: „Jak zpřehlednit situaci pro diváka?“ „Nestav se zády.“ „Nevypadávej z role.“ „Na jevišti si nesedejte do tureckého sedu.“ „Když budu hrát šílenou, budu mít natupírované vlasy.“ Lucka připomíná, že to nepomůže, důležité je šílenství vyjádřit jednáním.

Po shlédnutí všech výstupů každá skupina dostává od Lucky konkrétní úkol, který by měl výstup zpřesnit. Například jak udělat milenecký vztah, když obě postavy hrají dívky, jak udělat zabíjení vola s nadsázkou atp.

Po nějaké době se skupiny zase scházejí a představují výsledek. Lucie požádá jediného muže v semináři, aby vystřídal dívku, co hraje zamilovaného rychtářova syna. Všichni vnímají ten rozdíl. Lucka upozorňuje: „To není o tom, že by holka hrála kluka špatně, není to o schopnostech, je to o tom, že není kluk.“

Jak se všichni zabrali do příprav a pilování výstupů, plánovaná návštěva parku, kde by si skupiny zahrály v jiném prostředí, se nakonec neuskutečnila.

Při závěrečné reflexi účastníci semináře, většinou mladí studenti, přiznávali, že si teprve teď uvědomili, jak je dotahování tvaru těžké. Že jednu větu museli opakovat třikrát, čtyřikrát. Před tím si to neuměli představit. Včera si mysleli, že výstup je už připraven a teď zjistili, přímo se **dopídili**, že jsou vlastně na začátku. A to chystají krátký výstup, čili **pidivýstup**! Už vidí, co je to za práci, nazkoušet inscenaci, co trvá dvacet a déle minut.

Zapsala Veronika Rodová

VČERA JSME VIDĚLI...

NAHLÉDLI JSME DO...

... SEMINÁŘE A - VIEWPOINTS

Seminární třída A se vydala neznámými směry, které se tajemně nazývají „viewpoints“. Nemíří ven, ale jsou cestou k člověku samotnému a jeho chápání prostoru a času v divadelním jednání. Schválně říkám divadelním, protože na jevišti se seminaristé vyskytovali jen občas. Daleko více zasahovali do veřejného prostoru, kde plně zúročili nabyté improvizční dovednosti, a to především během posledního dne. Seminaristé využili všechny úhly pohledu, aby rozezvučili a rozhybali **píd** po **pídi** prostor podloubí na Náměstí Míru, zapojili katarzním způsobem svitavské občany a ztratili i poslední zábrany. Ovšem to byla jen příprava na fabrikální finále - poslední zkoušku, zda jsou seminaristé schopni odhodit stud i před kamarády a známými, před skutečným publikem, které samo je jedním z úhlů pohledu. Seminaristé se nezalekli policie na Náměstí Míru, natož přívětivých diváků, a nakonec je samotné do své performance zapojili.

Zda se prezentace práce semináře A podařila, mohou posoudit jen přihlížející. Byla vtipná? Měla estetické kvality? Přinesla Vám zážitek? Odpověď bohužel neznám. Jediné, co mohu říci je, že všichni do semináře vstupovali s různou tolerancí trapnosti, kterou se podařilo vyrovnat. Obavy z názoru druhých mohou být svazující a „viewpoints“ Howarda Loetkra se ukázaly jako metoda, která umí těchto obav zbavovat a zaměřit pozornost na autenticitu herce a člověka obecně.

Zapsal Ondřej Kohout

NAHLÉDLI JSME DO...

... SEMINÁŘE B – OD POHYBOVÉHO JEDNÁNÍ K DIVADELNÍMU TVARU

Zajímalo mne, jakou cestu si prošlapala seminární skupina B pod vedením Hany Cisovské. Před několika dny skupina začala seznamovacími hrami, cvičeními na pohyb a prostorové vnímání. Ve druhém dni se skupina dostala ke dvěma pohádkám bratří Grimmů *Tři pírká* a *Husopaska*. Seminaristé posléze pracovali s vybranými motivy z pohádek, které se staly inspirací pro rozvoj přirozeného pohybu, pro vnímání prostoru, partnerského citění, skupinové spolupráce a tvořivosti, pro hledání jevištního jazyka a experimentování s ním. Přitom cílem nebylo utvořit jevištní tvar, tedy převést pohádku do jevištní podoby, ale hrát si s postavami, situacemi, vztahy, které pohádky nabízely. Během předposledního setkání se seminaristé pokusili o přemostění svých zážitků ze semináře do vlastní (současné i budoucí) pedagogické praxe. Lektorka Hana dodala: „V průběhu semináře jsem se snažila reagovat na jednotlivá očekávání účastníků, jejich potřeby strachy a přání. I když patrně nebyly všechny naplněny do puntíku, mám takový pocit (a až doma si promítnu, zdali je to jen pocit nebo realita), že jsme se velké většiny z nich nějak dotkli. Ale to bude obsahem (mimo jiné) zítřejšího posledního setkání.“

Zapsal Roman Manda

NAHLÉDLI JSME DO...

... SEMINÁŘE C – ŘEČ PROSTORU

Po dvou dnech jsem se vrátil do semináře C k Tomáši Žižkovi, abych se podíval, kam dospěla jejich společná práce. Když jsem vešel do farní stodoly, právě končila hrubá prostorová zkouška. Seminaristé využili celý prostor objektu - od vstupní brány přes bar a krov až po toalety. Problematika tahu a tlaku z minulé mé návštěvy zůstala spíše v podtextu. Zato akcentována byla Nezvalova sbírka *Abeceda*. Účastníci zapracovali i na souhláskách, jimž přiřadili nejen konkrétní místo, ale i drobnou situaci založenou na asociacích (slovních i pohybových) k jednotlivým písmenům. Za zmínku stojí výrazná rytmizace a dynamická pestrost dílčích **pídi**etud, jimiž je organizován celý výstup ze semináře. Stejně tak významnou roli hrají pohledy a zvuky, kterými je členěn a akcentován prostor. Na počátku se před námi otvírají vrata, kde vidíme výjev podobný sv. Šebestiánovi. Když opadnou tyče ze sousoší, jsme zváni dovnitř. Centrum dění se postupně odpoutává od zdi do vytvářeného kruhu uprostřed stodoly vymezením lepení papírové pásky při slovech spojených s písmenem O. Kromě tanečnice Tanga či big B-Í-T-ové kapely zaujme pozornost písmeno X, kde představitelku táhnou ležící na stole do středu prostoru, kde z ní činí „kamelot“ všech hlásek. Poté už nás Cesta, Rychlost a Se-mnou vyprovázejí před pavučinovou sítí ven.

Zapsal Josef Pekárek

NAHLÉDLI JSME DO...**... SEMINÁŘE – DIVADELNÍ IMPROVIZACE**

Smyslem semináře bylo prakticky se seznámit se třemi principy divadelní improvizace, které lektor Ladislav Karda považuje za důležité. Mimoto lektor zohledňoval naladění a potřeby skupiny. Třemi improvizacími principy jsou: nehodnotit svůj vlastní nápad (necenzurovat se, brát chybu jako něco pozitivního, z čeho může improvizátor vycházet, protože blok může vzniknout z pocitu, že hráč dělá něco špatně), nehodnotit nápad svého kolegy a pozitivní souhlas (tedy přijetí spoluhráčova nápadu ke hře). Tím může vzniknout bezpečné prostředí pro improvizaci, přičemž oba hráči vědí, že cokoli bude řečeno, je v pořádku, a že spoluhráč to bude rozvíjet.

Seminaristé si zkoušeli například cvičení a hry na napojení se na druhého, na odblokování a necenzurování vlastních nápadů (během nich se hráči podřizovali rytmu, jenž je nutil říct, cokoli je napadlo v danou chvíli, bez snahy po originalitě), cvičení na improvizované vyprávění příběhu a improvizacími cvičení pro dvojice. Okrajově se skupina dostala ke statusovým improvizacím ve dvojicích. Poslední den budou seminaristé hrát improvizace dvojic, pozorovat je, reflektovat, a tím se učit o improvizaci.

Zapsal Roman Manda

ZAPSALI JSME...**... Z DISKUSE O PŘEDSTAVENÍCH 5. BLOKU****MÉĎA SPĚCHÁ DOMŮ**

Tentokrát měli začít s diskusí studenti středních škol, kteří se v uplynulých dnech projeví aktivně, a tak šlo o to dále posunout jejich dovednost diskutovat. Student Jakub ocenil vedení loutek. Celek byl vystaven s nadsázkou a vtipem. Děti využívaly speciálně vytvořené loutky-plyšáky s úchopy pro animaci. Byla akcentována animace hlav a horních pacek, dolní packy zůstaly „mrtvé“. Lektori ocenili způsob vedení, ve kterém se projevoval cit k loutkám. Na druhou stranu hraní lidských postav činilo dětem problémy, nedokázaly nastolit emoci ve stejné intenzitě jako u zvířátek. V okamžicích, kdy nehrály, nebyly dostatečně soustředěné na dění. Závěrečné usínání, kdy je medvěd ukládán po náročné cestě, se zdálo nadbytečné.

JAK DALEKO JE DALEKO – LÉTO LUDVÍČKA ADLERA

Inscenace byla velice podnětná pro diskusi o otázkách dramaturgie, herecké práce i temporytmu. Studentka Daniela debatovala o vhodnosti arény, divadelního prostoru, ve kterém se hrálo. Pro některé diváky nebyla zcela využita, pro jiné posilovala atmosféru a situace. Bouřlivá debata se strhla nad tím, jestli někdo očekával, že přijde o Terezín a židovskou otázku, anebo o vztahy ohrožované prostředím. Diváci měli různá očekávání. Soubor preferoval vztahy na pozadí doby. Aleš Bergman mluvil o „nebytí v rolích“ (např. náhodné pády knih) a herecké neukotvenosti, kdy příčinou je absence daných okolností. S tím se pojila i polohlasná mluva bez tělesné aktivizace. Celku by prospělo posílení čtyřjedinnosti postav v různých emočních polohách.

O BÍLÉ KOČIČÍ PRINCEZNĚ

Studentka Anička rekapitulovala příběh. Hovořilo se o funkčnosti motivů a nelogičnosti výstavby některých situací (např. jsme v ZOO, ale krysa chce uvařit jediné zvíře, které tam má). Mapet krysy byl živý, energický a ovládal scénu, i když důsledně nevyužíval celý prostor. Maňásci koček životnost ztratili, byla patrná ne zcela zvládnutá loutkářská dovednost. Celkově se jevílo představení hodně upovídané vzhledem k použití zmíněných typů loutek. Hlasově byly jednotlivé typy jasně odděleny. Některým divákům chyběl závěrečný happyend jak prostorový, tak dramaturgický. Předloha Aloise Mikulky je spíše povahy literární než divadelní.

STŘÍPKY Z PUTOVÁNÍ PITRÝSKA

Výraznou roli v tomto tanečně-divadelním tvaru hrála kompozice a zvládnutý pohyb dětí. Dynamiku podporovaly situace několikanásobného ohrožení trpaslíka Pitryška, např. jeho pobývání na shodné stránce knihy s husou. Závěr, kdy se s ní znovu setká, byl řešen nekonfliktně.

Podle Františka Zborníka diskuse splnily svůj účel v tom, že posunuly divácké vnímání.

Zapsal Josef Pekárek

VČERA JSME VIDĚLI...

ZEPTALI JSME SE...

... NA DIVÁCKÉ DOJMY PO PŘEDSTAVENÍ

Co tě oslovilo na představení Strípků z putování Pitryška? Dokázal/a bys pojmenovat okamžik, který tě nejvíc zaujal?

Aneta Čermáková (13 let)

Ty děcka hrály s takovou přirozeností, že nebyl znát tlak ani tréma na to, jak byly malé.

Zuzana Delinčáková (14 let)

Mně se to líbilo, jak to měli celkově provedené. Že tam tančili a měli u toho udělané i divadlo. Podobnou věc jsem ještě neviděla.

Lenka Kohoutová (47 let)

Mml-l-ml-l-lll-op-ggglllo-uuuuuýýýýogggl-ml-l-llog-gmm-glllo o. (Pozn.: Divačka se pokouší napodobit hudbu, která zněla v představení.)

Jana Šeráková (23 let)

Oslovila mě práce kolektivu, jak jsou pořád spolu na jevišti, jak jsou navzájem naposlouchační. Oslovilo mě téma.

Co ti přišlo zajímavé na představení Méda spěchá domů? Dokázal/a bys pojmenovat okamžik, který tě nejvíc zaujal?

Lucie Vočková (21 let) a Barča Paterová (20 let)

Bylo to strašně roztomilé celé, jak z toho ty děti měly radost. Že si to užívaly, tak jsme si to užívaly i my.

Jan Mrázek (22 let)

Nejvíce jsem se smál ocáskům – precizní práce s loutkou, dovedená až do takových detailů, že i ten nejsignifikantnější prvek, čili psí ocásek, byl naprosto pevně zahrán. A psovi dal jedinečný charakter.

Lukáš Duben (16 let)

Oslovilo mě, jak ta holčička manipulovala s medvídkem. A přitom to hrály děti kolem deseti let.

Albert Hodina (16 let)

Líbilo se mi spojení dětí a loutek, a že loutky byly plyšáky.

Michaela Hrotíková (16 let)

Ačkoliv to byly děti, uměly si s loutkami poradit. Zajímalo by mě, jak moc přiložily ruku k dílu při vytváření představení.

Vašík Suk (2 roky)

Tam byla ta kočičí princezna! (Pozn.: V představení byla kočka, vzácná rasa.) Já půjdu do školky.

Linda Suková (6 let)

Já půjdu do školy. Líbilo se mi, jak ten medvídek doputoval. A líbilo se mi to teda hodně!

Co se ti líbilo na představení O bílé kočičí princezně? Dokázal/a bys pojmenovat okamžik, který tě nejvíc zaujal?

Karel Šefrna (78 let)

Mě to docela těšilo, když jsem pak viděl, jak jsou ty děti velké. Vypadalo to jako malé děti, ale oni to jsou pubertáci. Takže mě těší, že s loutkami hrají i v tomto věku. Bylo to veselý. Byl to Mikulka, i když z něho tam moc nezbylo, jenom ten příběh. Měli dobrou hudbu a zvuky, výtvarnici.

Eliška Kučáková (20 let)

Bylo to hrozně akční, to mě bavilo. Líbila se mi scéna, jak to bylo udělané, jak přecházeli do jednotlivých sektorů a hudebnost. I práce s loutkou, takové „Sezame, otevři se“.

Anna Sedláčková (17 let)

Líbila se mi scéna z papírových kartónů a loutek. A že loutka krysy byla vytvořena ze svetru a rukavice.

Monika Lepková (40 let)

Líbilo se mi, že je to taková rakvičkárna, to mě bavilo. Oslovila mě radost herců.

Lucie (21 let) a Barbora (20 let)

Nečekala jsem, že je jich v zákulisí tolik, že se tam vůbec vešli. Přišlo mi to dost originální.

Eliška Weberová (14 let)

Bylo to pěkné, jak se tam pořád míhaly

obrazy. Nebylo to mrtvé, bylo to živé, dobrý nápad s maňásky. Líbilo se mi, že si zkusili loutky.

Jan Weber (11 let)

Moc se mi to líbilo. Bylo to poučné, že nemáme dělat jiným věci, které by se nám samým nelíbily.

Co pro tebe bylo zajímavé na představení Jak daleko je daleko – Léto Ludvíčka Adlera? Dokázal/a bys pojmenovat okamžik, který tě nejvíc zaujal?

Markéta Křížová (12 let)

Mně se líbilo to, že to bylo o lásce. Protože ti, co tady už z Terezíny byli, tak o tom nehráli. Ale bylo to podobné a s téma kuframa už jsem to viděla. Mně se líbilo, že tam udělali tu lásku, jinak by to bylo hrozně podobný těm ostatním představením.

Lenka Kohoutová (47 let)

Určitě byly hezký ty skupinový role, jak se střídaly dvojice. To bylo čistě udělaný. Celkově to téma, které se prolínalo celou přehlídkou – dospívání v koncentračním táboře.

Petra Janíčková (14 let)

Mně se hodně líbilo to provedení, že to bylo uděláno v klidu, zajímavě. Zaujala mě skupinová role a střídání herců v ní.

Nina Martínková (64 let)

Uspořádání scény, aréna. Zaujala mě malá energie, nedostatečná energie ve výpovědi. To souvisí potom i se srozumitelností. Zaujala mě jistá nedynamičnost představení. Používám negativa, ale nechci to hodnotit negativně, protože si myslím, že tyhle věci by tomu představení hodně pomohly.

Petra Severinová (47 let)

Oslovil mě příběh. Víc se mi líbila závažnost první lásky než téma doby samotné.

Howard Lotker (44 let)

Líbila se mi intimita kruhu, a že byli uměřeni, že nepřehrávali.

Ondřej Kohout (29 let)

Líbilo se mi scénografické využití kufrů. Vypadali, že se jich téma hluboce dotýká.

Ema Nováková (12 let)

Bylo to nejlepší představení, co jsem tu viděla. Tohle téma nemám ráda, ale tohle bylo geniální. Silný.

Klára Piňosová (11 let)

Líbilo se mi téma. Bylo to smutný. Já bych to udělala jinak.

Bohdana Čarková (13 let)

Z těch představení, která se zabývala 2. světovou válkou, se mi tohle líbilo nejvíce.

Ptali se VerRomPep a Žaneta K.

SHRNUTÍ...

VČERA JSME VIDĚLI...

... Z DISKUSÍ LEKTORSKÉHO SBORU O PŘEDSTAVENÍCH 5. BLOKU

JAK DALEKO JE DALEKO - LÉTO LUDVÍČKA ADLERA

Již potřetí se na letošní přehlídce objevilo téma holokaustu. V souvislosti s ním zaznívaly v předchozích dnech námitky o obecnosti, absenci vztahů, konkrétních osudů a postav. Povídka Arnošta Lustiga o lásce mezi dívkou a chlapcem probuzené právě díky hrůzným dějinným událostem je v tomto ohledu skvělou volbou. Odpovídá přesně věku aktérů a nabízí dvě postavy, které jsou si rovný svou přitažlivostí i podílem na ději.

Hned zkraje je nutno zdůraznit, že Litoměřický soubor prokázal velkou odvahu. A to ne proto, že si zvolil známé citlivé téma. Jeho odvaha spočívá v ochotě mluvit na jevišti upřímně a vážně o tom, o čem není většina lidí jejich věku schopna hovořit ani v soukromí. Vstupují do situací, které jsou jim i v běžném životě zdrojem nejistoty a opatrného našlapování.

Navíc si tuto situaci dobrovolně znesnadňují rozhodnutím hrát ve zrádném prostoru divadelní arény. Nevolí bezpečný odstup, sedají si mezi diváky a nechávají je sledovat křehké momenty nablízko, ze všech stran. Vědomě riskují, vědomě odhazují veškerá bezpečná řešení. Již tato situace, do které je divák pozván, je velkým zážitkem, za který je třeba souboru vyslovit obdiv a díky.

Inscenace je však zajímavá také proto, že má ještě veliké možnosti prohloubení. Tak, jak je postavená, by mohla umožnit hercům a jejich vedoucí dojít ještě mnohem dále, než kam došli při dvou včerejších reprízách.

Herci zatím zůstávají na půli cesty k situacím, které hrají, jako by je spíše opatrně ohledávali. Nevyužívají mnohdy potenciál konfliktů, nárůstu energie, napětí. Vztah dvou postav nenechají projít takovým vývojem, jakým by mohli. Nepracují dostatečně s počáteční rozdílností postav, s protikladem dívky z dobré rodiny a sirotka s vlastním výkladem morálky. Stejně tak ne vždy dostatečně využívají momenty skutečného ohrožení života, jako je například scéna v knihovně. Výborně však fungují situace hledání čokolády či sporu o polibek po žlutence.

Toto „dohrání“ dobře připravených rozporů by pravděpodobně zásadně pomohlo i dynamice inscenace. Zatím se stává, že herci dlouho udržují posmutnělou náladu, polohlas a pomalé tempo, které brzy působí jednotvárně a berou účinek momentům skutečně vážným. Jinými slovy inscenace prozatím trochu trpí nedostatkem kontrastů.

Je zde však ještě jedna velmi dobře nastavená možnost, kterou soubor nevyužívá dostatečně - rozdělení postav mezi čtyři herce. Tato metoda totiž, kromě toho, že nechává mladé herce podělit se o náročný herecký úkol, umožňuje také ukázat postavu v různých jejích polohách, rysech, z různých úhlů pohledu. I tudy by mohla vést cesta k větší dynamice.

No, a pokud se naše přání vyplní a soubor se bude inscenaci dále věnovat, pevně věříme, že také všichni členové vylepší svou schopnost artikulace, aby jim některé důležité významy a informace „nepadaly pod stůl“ jenom kvůli srozumitelnosti. V případě takto inspirativní a cenné inscenace je totiž každé ztráty zvláště škoda.

O BÍLÉ KOČÍČÍ PRINCEZNĚ

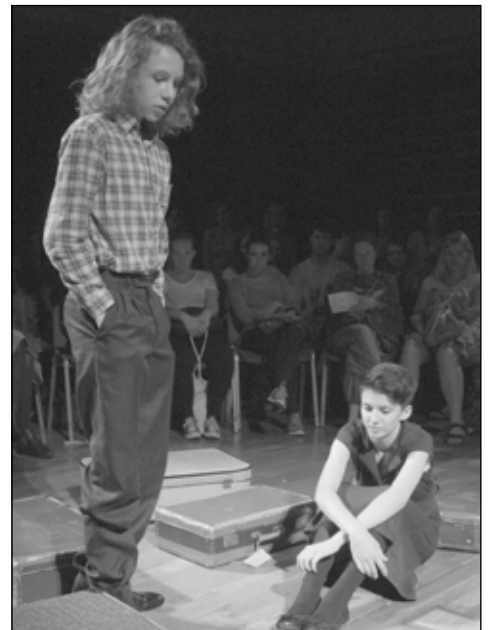
Je zjevné, že tento soubor má loutky rád, pracuje s nimi pečlivě a zajímá se o jejich možnosti. Zdá se (ačkoli to nemáme ověřeno), že je i sám autorem loutek a efektní sýrové scénografie. Pro hru s nimi si však zvolil starší dramatický text Aloise Mikulky, čímž si podle nás připravil celou řadu komplikací.

Text se tváří jako jednoduchá pohádka, s motivy však nakládá velmi nahodile. Nezabývá se příliš logikou, motivacemi, kompaktností příběhu či charakterů. Kdo se rozhodne jej inscenovat, měl by o těchto rysech (v případě tohoto textu spíše „problémech“) vědět. Pak se během představení neustále ptáme: Hlásí se kocour do služby, aby zachránil princeznu? Nebo o princeznu neví a má jiný důvod? Jaký? Jak je možné, že Krysa, která na princeznu vydělává, ihned souhlasí s jejím uvařením atd. Soubor nám zkrátka předkládá příběh se všemi jeho otázkami, aniž by k nim zaujímal jakýkoli postoj. Navíc je podtrhuje vlastními inscenačními nedůslednostmi a tak nás ponechává ve zmatku.

Dalším rysem textu je přemíra slov. Tomu jde dobře naproti řešení hlavní postavy - Krysy - loutkou mapeta. Tento typ loutky s pohyblivými ústy mluvit nejen může, ale hlavně chce.

Je ovšem zajímavé, že pro ostatní postavy soubor zvolil klasické maňásky, které vyžadují ostrou akci a slovem příliš nevládnou. Všechny jejich klíčové scény ve druhé polovině hry jsou navíc realizovány v dlouhých statických dialogích, instalovaných do malých otvorů v ementálové scéně, kde loutky nemají příliš možnost pohybu.

Nutno však říci, že ve své první části je inscenace po loutkářské stránce zručná. Vynalézavě pracuje s Krysou, která nám ukazuje své pestré možnosti manipulace s věcmi a požívání leccos. Možná jí jen trochu chybí proměna výrazu, její konstantní silná energie se brzy stává jednotvárnou. Zcela v řádu věci je pak i souboj Krysy s první dvojicí maňáskových mušketýrů.

VČERA JSME VIDĚLI...

MÉĎA SPĚCHÁ DOMŮ

Putování Medvěda z Asie do jeho nového domova hraje soubor s loutkami, které vypadají jako velké plyšové hračky. V dětských rukou působí přirozeně, jsou efektní a mají velmi dobrou schopnost výrazu, zejména právě hlavní postava Medvěda.

Na svůj věk také děti loutky velmi citlivě animují, jsou schopny jasného gesta. Medvěd skvěle reaguje na jízdu v autě, psi si elegantně sedají, zvedají nožku atd. Zásadní kvalitou inscenace je citlivý vztah dětí k loutkám, způsob, jakým berou loutky/hračky do rukou, podávající si je, soustředí se na ně.

Medvěd, který prochází celou inscenací, se někdy svým vodičem vytratí, jeho chůze je trochu nemotorná, má momenty, kdy se zhroutí či zkroutí, kdy zapomene, že je součástí situace... Někdy však spíše nedostane na scéně potřebnou pozornost a tím se - jako každá loutka v takové situaci - z akce lehce vytratí. To vidíme zejména v jinak zdařilé scéně, kdy jede na lodi.

Dětský soubor je přesvědčivý zejména v momentech, kdy má jasné zejména fyzické úkoly (loď, bláto, mouchy...). Jeho dalším krokem by teď zřejmě mělo být mimo jiné naučit se lépe jednat slovem. Dětem se zatím se příliš nedaří vést přesvědčivý dialog.

V závěrečné scéně, kdy medvěd konečně nalezne svůj domov, by dětem možná pomohly textové škrty a výraznější (energičtější a mimoslovní) vyjádření radosti ze shledání. Epilog ve formě rekapitulace událostí, kterými Medvěd na své cestě prošel, je na jednu stranu zcela na místě coby završení motivu putování, na druhou stranu v současné podobě konec retarduje a říká si o rytmické zpřesnění. Je ovšem také krásnou a působivou možností, aby každé dítě vyjádřilo osobní vztah k postavě i k loutce.

STŘÍPKY Z PUTOVÁNÍ PITRÝSKA

Inscenace postavená na pohybu, kratičkých dialogích a poetickém refrénu ukazuje střípky z příběhu o trpaslíkovi Pitřýskovi, který se vydává hledat svou rodinu.

Děti jsou skvěle vybavené pohybově i hlasově, od počátku do konce jsou soustředěné, plně přítomné, schopné rychlých proměn, vnímavé k rytmu a dynamice inscenace. Je třeba zdůraznit, že „pouze“ netančí, nepředvádějí, co dovedou, ale jednají v situacích a vyprávějí příběh. A to i v momentech, kdy je hlavním jednajícím prostředkem slovo. Samotné toto základní nastavení skupiny je nesmírně působivé.

Inscenace je pečlivě vystavěná na půdorysu cesty v kruhu, s nalezením cíle tam, odkud jsme vyšli. Pitřýsek po několika setkáních s malými bytostmi podobnými trpaslíkům (loutky, kmen Bambuty) pochopí, že jeho rodina jsou ti, které má rád a jeho místo je tam, kde je potřeba, tedy v pohádkové knížce. Toto sdělení je však v závěru jaksi nedořečené, zůstává spíše ve slovech, která snadno přeslechneme, chybí mu stejně silný výraz v pohybu, který nacházíme v jiných scénách.

Shrnula Anna Hrnecková, členka lektorského sboru

SEŠLO SE...

... Z DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU K 5. BLOKU PŘEDSTAVENÍ

Tentokrát dětský diskusní klub navštívily všechny soubory středního programu: Záludňáci, Pískající vršky, BUBU a Taneční studio Light.

Diskusi otevřelo představení **Jak daleko je daleko – Léto Ludvíčka Aldlera** (soubor Záludňáci, ZUŠ Litoměřice). Na úvod se četly vzkazy od diváků, které byly vesměs pozitivní. Téma druhé světové války je souboru blízké, protože Terezín je od jejich města velmi blízko. Chválilo se kruhové hlediště, a jak zapojovali diváky přímo do děje. Naopak se jim vytýkaly kufrý: „Kufrý jsou ohrané, mohli byste použít něco zajímavějšího.“ Pozitivní však pro dětské diváky bylo, jak kufrý ztvárňovaly např. zeď či knihovnu.

V inscenaci **Méďa spěchá domů** (soubor Pískající vršky, ZUŠ Mohelnice) se chválila práce s loutkami. Vytýkala se hlasitost herců a nepochopitelnost bláta. Diskutující se shodli na

skvělém ztvárnění imaginárních cedulí v parku, auta (jak šofér nasedal do auta a startoval ho) či parniku a také na tom, že celé představení bylo humorné. Na konec herci prozradili, že při premiéře byla jejich hra o mnoho delší, ale na radu poroty inscenaci zkrátily.

Třetí probíraná inscenace se jmenovala **O bílé kočičí princezně** (soubor BUBU, klub dětské kultury, Vsetín). Soubory ocenily, jak pracovali s loutkami, s hlasem a výslovností, s fantazií chutí jídla. Nelíbila se krysa, konkrétně její velikost oproti kočičí princezně a dalším kocourům mušketýrům, na což soubor odpověděl: „Krysa byla velká, protože ztvárňovala zlost té krysy.“ Souboru se také vytýkalo, že to nepatří k jejich věkové kategorii, na to soubor odpověděl: „My hrajeme hlavně pro předškoláky a pro školní žáky první a druhé třídy základní školy.“

Poslední diskuse se věnovala hře **Střípky z putování Pitřýska** (Taneční studio Light při ZUŠ Na Popelce, Praha 5). Oceněna byla hudba, která byla prý z počítačové hry, a zpěv herců. Několikrát byl chválen chlapec hrající Pitřýska a hraní herců na pódiu spolu s tancem. Dále se pozornost vztahovala na kostýmy, které se během času několikrát měnily. Soubor konstatoval, že „představení se začalo dělat od začátku tohoto školního roku, ale opravdové tvárnění hry začalo od ledna“. Podle mnohých byla na věk hlavní postavy inscenace náročná.

*Zapsaly Anežka Pertlová, Dominika Holá
a Michaela Vrbová, studentky 2. lycea SOŠPg
Čáslav*

SEŠLO SE...

V průběhu celé Dětské scény jsme pokládali všem členům lektorského sboru pro recitátory a dětské divadlo i lektorům seminářů tři záludné otázky. Odpovědi lektorů seminářů jste si mohli přečíst v rámci větších rozhovorů. Nyní vám přinášíme jejich obrázky, kterými reagují na naši prosbu: „Prosím, nakresli mi divadlo.“ Velice si vážíme snahy všech zúčastněných o výtvarné vystižení podstaty toho, co je pro ně divadlo.

HOWARD LOTKER

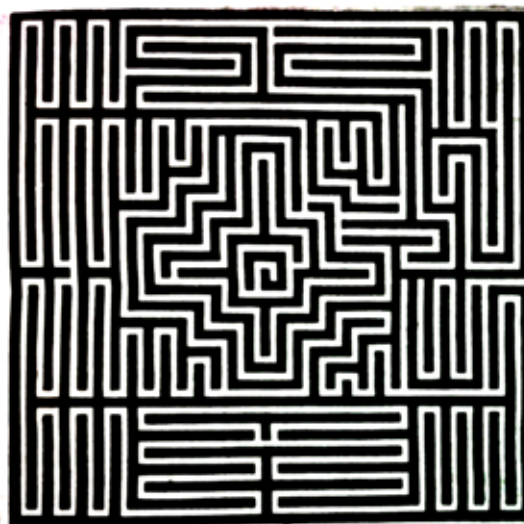
Herec, performer, režisér, pedagog a překladatel divadelní literatury a především lektor seminární třídy A – Viewpoints / Úhly pohledu.

TOMÁŠ ŽIŽKA

Divadelní scénograf, performer, režisér, pedagog a především lektor seminární třídy C – Reč prostoru.

LUCIE VELIČKOVÁ

Učitelka LDO ZUŠ Ostrov, vedoucí dětských a mladých divadelních souborů, dramaterapeutka a především lektorka seminární třídy D – Od hry k divadlu.

HANA CISOVSKÁ

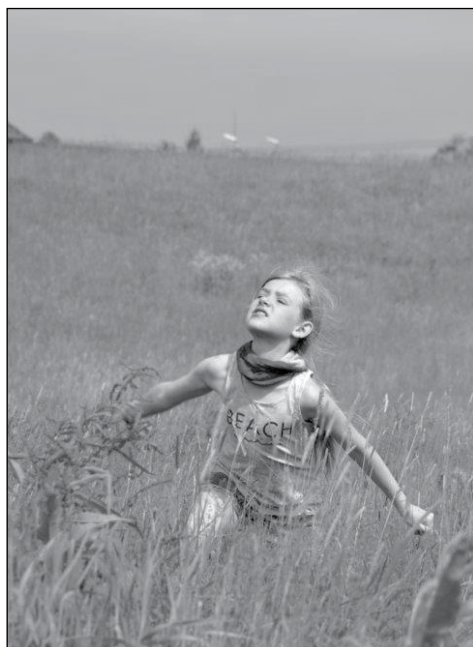
Pedagožka, odbornice v oboru dramatická výchova a především lektorka seminární třídy B – Od pohybového jednání k divadelnímu tvaru.

JAKUB HULÁK

Odborný pracovník NIPOS-ARTAMA pro dětské divadlo, dětský přednes a dramatickou výchovu, všestranný člověk, milovník dobrého vína a především hlavní organizátor celé přehlídky Dětská scéna.

ZAHLEDLI JSME...

... na semináři A

Z VÝLETU...

... SLOŽENÁ REPORTÁŽ Z DISCGOLFU V ÚTERÝ TŘINÁCTÉHO

Krátce po deváté vidí Ctibor propisku a hodně lidí a předává dotazník Kačence, která jej vyplňuje. Klárka vidí klobouk a předává pero Honzovi a Matějovi, co si prohlíží mapu. Je cítit posečenou trávu a taky vůni svačiny, všichni se cítí v pohodě. Devět minut po desáté Zbyněk vidí Padyho, vyplňuje dotazník a je mu teplo. Zato Martině, co stojí a dívá se na ostatní, je zima. Je skoro čtvrt na deset. Agáta se cítí ospale, přesto vyplňuje dotazník. Zimu cítí i Dorotka, Ela, která u toho vidí papír. Anička dostává při vyplňování dotazníkového formuláře instrukce, jak házet disk. Neví, kolik je hodin. Je unavená, ale cítí se v pohodě. Jana o devět minut později vidí louku plnou dětí, co sbírají disky, a cítí se vychytrale, protože nesbírá a píše. Na Báru se sypou disky, kryje se a cítí se špatně. Hanka zpoza cedule, za kterou se schovává, sleduje, jak se všichni soustředí na hod diskem, a je jí úžasně free. Sebastian se o čtvrt na dvanáct těší na občerstvení a cítí se provětraně. Je 11:16 Prokop si kromě Seby, Matyáše a discgolfového hřiště všímá i vypuštěného rybníka. U toho konzumuje s láskou upečený a přinesený loupák, je mu bohorovně. Matyáš přebírá štafetu a cítí se odpovědně. Píše velmi zajímavou reportáž. Anna kouká na stůl s vodami a pitím. Raduje se nad svým špatným výsledkem. Utěšuje se psaním. A cítí se pobaveně, discgolf nebude sportem, kterému by se nadále věnovala. Bude za deset minut půl dvanácté.

Složila Veronika Rodová

Z VÝLETU...

... SLOŽENÁ REPORTÁŽ Z DISCGOLFU VE STŘEDU ČTRNÁCTÉHO

Tři minuty po deváté sedí Eliška a kouká kolem sebe na velkánskou louku. Cítí se příjemně, unaveně a ospale. Jěňa vidí modré nebe, přírodu a Babetu. Cítí se klidně. Už v 9:11 se Marký domnívá, že vidí hrací pole a disky na stole a poslouchá vysvětlení hry. Těší se, jaké to bude. Janča (v 9:18) přemýšlí, co napsat na papír, který vidí před sebou, a jedním uchem poslouchá pána, co vysvětluje pravidla. Viki o tři minuty později drží v ruce disk a vidí sochu, co vypadá jako králik. Je šťastná. O dvě hodiny později se Matyáš cítí unavený ze včerejšího náročného dne, přesto se snaží dostat svůj disk do koše. A dohrál. Kdosi sčítá výsledky. Je 11:30. Anička vidí své kamarády, možná Bohdyho a Klárku, co vyplňují formulář. Je dobře, pohoda. V jedenáct třicet až třicet pět.

Složila Veronika Rodová

Z VÝLETU...

... SLOŽENÁ REPORTÁŽ ZE STATKU VE VENDOLÍ VE STŘEDU ČTRNÁCTÉHO

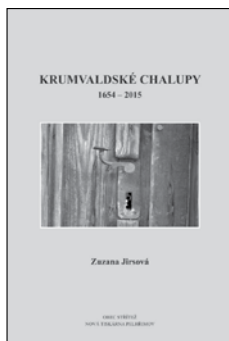
V 8:40 pozoruje Barča kupu bláznivých děcek v poloprázdném autobusu a ubíhající krajinu. Zpívá s ostatními lidové písně, třeba Skákal pes. Hrozně se těší na ježdění na koni. Bela vystupuje z autobusu a pozoruje Stázku, jak zpívá. Cítí se skvěle. Paťka se cítí božsky. Magda sedí na lavičce a píše, vidí traktory a koně. Je jí horko, ale dobře. Vítek také sleduje krásné koně a poníky, je mu jako v ráji. Stáza píše za chůze. Je to dobrý, ale kočky jsou lepší. Aja vidí stáje a koně, Marie koně a králíky. Je to fajn, ale kde je ten pes? Kdosi krmí koně a zároveň píše. Viktorie píše, dýchá a kouká na Vendu a kočku. Sabina hladí slepého koně, při tom sleduje koně a králíčky. Cítí se dobře, protože koně jsou klidní. Zuzana vidí koně, králíčky, ovce a hladí si přerostlé morče. Magda hladí koně a pozoruje roztomilé králíky. Je spokojená. Amálie vidí koně a kočky. Zajímá jí, kde je pejsek. Hraje se hra dikobraz. Terka pozoruje, jak děti stojí v kolečku a hrají hru. Smějí se a baví. Jsou na farmě a hrají si. Má velkou radost a líbí se jí tady. Matěj vidí krásný statek s nádhernými zvířátky, pozoruje krásu statku. Je rád, že se může bavit s přáteli. Vendy vidí krásné koníky. Jí rohlík, je dobře. Anet koně miluje a už dlouho nejela, takže si volnost z koňského hřbetu může užít. V 10:07 lepi na koně papírky a ostatní poznávají jednotlivé části, např. plece, lysinu a tak. Všichni čekají, až koně vyčistí, aby se na nich dalo jet. Cítí se skvěle. Je 11:44 a Jana má před sebou talíř, na něm vepřo, knedlo, zelo. Chystá si chuťové buňky, venku vytráví. Cítí se prosluněně, ofoukaně a hrdě. Lenka má smíšené pocity. Pozoruje prázdné talíře, děti kolem ní si čtou v Deníku Dětské scény a diskutují, co si tam o sobě přečetly. Dopíjí sklenici. Je 11:50.

Složila brikolérka Veronika Rodová

NA NOČNÍM STOLKU REDAKTORŮ...

... KNIHA KRMVALDSKÉ CHALUPY

„Krumvald... Tam je konec světa a kamení.“

Dnes mi dovoďte osobnější tón. Zuzanu Jirsovou všichni známe. A tahle ta Zuzana Jirsová, původně učitelka mateřské školy, později učitelka na ZUŠ v Jindřichově Hradci, žije v Krumvaldě, malé vesničce mezi Pelhřimovem a Jindřichovým Hradcem. Rodina jejího manžela Josefa (toho někteří možná také znáte) tam žila po staletí na malém statku, který Zuzka s Josífkem (jak mu Zuzka říká) začali někdy v 70. letech užívat jako chalupu. Postupně si to místo tak oblíbila, že se tam před několika lety přestěhovala natrvalo. Je to kouzelný kout, což mohou potvrdit ti, co tam někdy zavítali. Ne že by Zuzka neměla při péči o stavení, zahradu a les co dělat, ale začalo jí zajímat, kdo žil v domě před nimi, a tak začala pátrat v rodinném archivu. **Pídila se** mezi krumvaldskými sousedy a postupně, jak pronikala do větších hloubek, jí to přestávalo stačit. Stala se pravidelnou návštěvnicí stránek digitalizovaných sbírek Státního oblastního archivu v Třeboni. Začala bádat ve starých matricích. Naučila se číst kurent. Výsledkem tohoto sedmiletého pátrání, které časem získalo charakter pečlivého historického výzkumu, je kniha *Krumvaldské chalupy*.

Když Zuzka mluvila, že kniha vyjde, představovala jsem si takovou tu obligátní příručku o nějaké místní historii v brožovaném vydání (a to mám Krumvald i Zuzku ráda). Když jsem pak v rukou držela krásnou, graficky pojatou publikaci, která čítá sto šedesát tři strany, byla jsem uchválena. Kniha zachycuje historii osmdvaceti stavení. S chutí jsme se zanořila do příběhů domů, které začínají změnami ve vlastnictví, co přinesla třicetiletá válka, až do dnešních dnů. Domy a jejich dramatické osudy se tak stávají zrcadlem, ve kterém můžeme spatřit pohnuté osudy lidí, kteří během čtyř století žili v osadě Krumvald. Zuzka své vyprávění doprovodila mapami, náčrtky a fotografiemi. Možná neznáte Krumvald a možná ani Zuzanu Jirsovou, ale její kniha se dá číst, i tak:

A zrovna jako světlo a stín jsou pomíjivé naše životy. Podoby mužů, žen, mláďenců, nevěst, dětí a stařečků, podoby všech, co tu byli dávno před námi, už nezjistíme. Nezbyvá než v dokumentech hledat jejich jména, data, nalézt souvislosti a objevovat náznaky osudů. Ve své mysli pak osvětlit minulé čas a dopřát fantazii, aby si vytvářela obrazy toho, jak naši předchůdci žili. Na pozadí krajiny, vesnice, stěn, co znamenají domov, vyvolat alespoň stíny dávných bytostí. Bytostí, bez nichž a bez jejichž úsilí by nebyla vesnice, nebyla by rodící pole, nebyli bychom my.

Zuzana Jirsová: *Krumvaldské chalupy 1654–2015*. Obec Střítež, 2016.

PS: Kdyby někdo z vás měl o knihu zájem, lze ji objednat u nakladatele a současně tiskaře, který se na tom, že kniha vyšla, zásadním způsobem podílel, u pana Bedřicha Kocmana. Stačí napsat na adresu: Nová tiskárna Pelhřimov, Krasíkovická 1787, 393 01 Pelhřimov, nebo na e-mail: ntp@nept.cz.

Veronika Rodová

KOUTEK JAZYKOVÉ ARCHEOLOGIE...

... PÍĎ

Úkolem jazykových archeologů v této rubrice bylo „oprášit“ vždy jedno konkrétní opomíjené či pozapomenuté slovo, připomenout jeho význam a vrátit mu alespoň na chvíli jeho místo v mluvené řeči i psaném textu. Redaktoři *Deníku Dětské scény* se o to snažili po celou dobu trvání přehlídky a oprášili pro vás od soboty do čtvrtka následující slova: pospolitost, mongolfiéra, stará bela, fauna, flóra a Thálie, pobočník a dnes slovo poslední – píď. Pokud vás náš koutek zaujal, můžete v něm soukromě pokračovat i nadále a vyhledávat další podobná slova a vracet je do oběhu používáním v mluveném i psaném projevu.

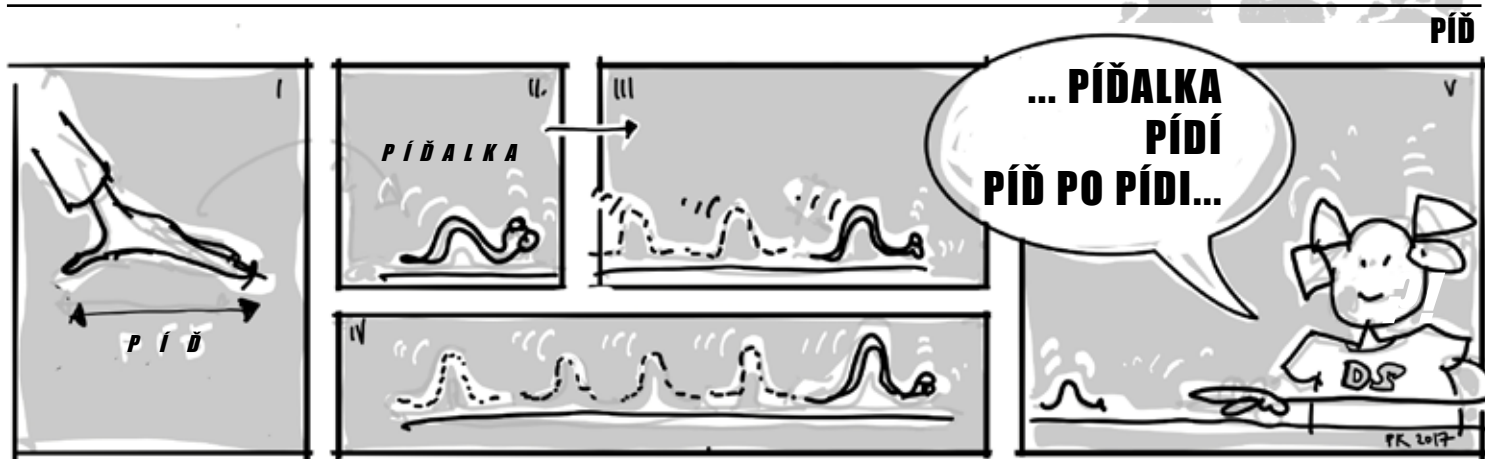
Píď je stará délková míra a vychází z tzv. přirozených měr, kdysi odvozených od průměrných rozměrů lidského těla. Základem byl loket, který se dělil na tři **píďe** (19,7 cm) po deseti prstech (1,97 cm). Čtyři prsty tvořily dlaň (7,88 cm) a sedm a půl dlaně již zmíněný loket (59,3 cm). **Píď** je tedy odvozena z rozměrů lidské ruky a odpovídá rozpětí konců prstů ruky, palce a malíku. Měřilo se tak, že člověk roztáhl oba prsty pravé ruky co nejdále od sebe, přiložil palec k levému konci měřeného předmětu, malíček přitiskl tam, kam až dosáhl, a palec k němu přisunul. Malíček opět natáhl co nejdál, a tak pokračoval, až k pravému konci předmětu. Tento opakovaný pohyb se počítal a nazýval se **píďení**. Ve frazeologii se setkáváme s výrazy „neuhnout ani o **píď**“ (neuhnout ani o sebemenší kousek). Jsou z něho odvozeny i slova **pídimuž** (mužík vysoký jednu **píď**) nebo expresivní **pi-dižvík**. Pohyb **píďení** pak přešel i na **píďalku**, anebo na slovesa **dopídit se** či **pídit se** (dosáhnout něčeho po malých úsecích). Zároveň **píď** může sloužit pro přibližné měření úhlů v astronomii či námořnictví, kdy **píď** natažené paže odpovídá asi 20°.

Rejzek J. (2012.) Český etymologický slovník. Praha: Leda.; <https://cs.wikipedia.org/wiki/Píď> [cit. 2017-06-14]; http://www.rozhlas.cz/plzen/folklor/_zprava/loket-pid-nebo-latro-znate-stare-miry-a-vahy-1580630 [cit. 2017-06-14]

VŠIMLI JSME SI...

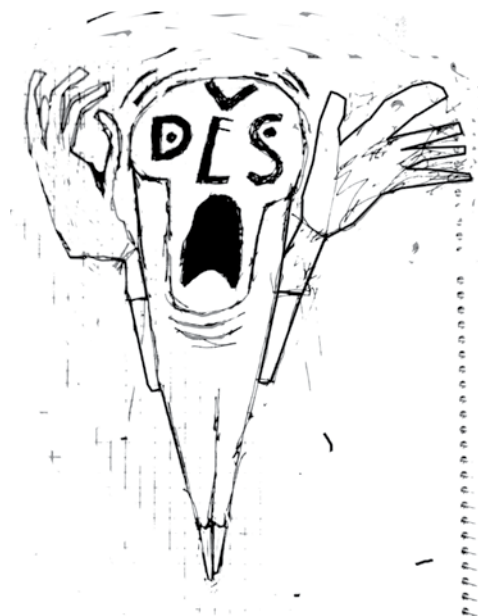

KOMIKS...

SEŠLO SE...

DĚS DĚKUJE ODBORNÍKŮM

PODĚKOVÁNÍ...

Rádi bychom alespoň touto cestou poděkovali **Jakubu Hulákovi**, hlavnímu organizátorovi této úžasné přehlídky, **Jaroslavu Provazníkovi** za to, že nám velmi ochotně a nezištně pomáhal s korekturami, také jejich spolupracovníkům **Aleně Crhové**, která nám s nadšením vařila kafička a venčila redakčního psa, a **Karlu Tomasovi**, který vydržel s námi v jedné místnosti. A poděkování patří také **Petru Mohrovi** a celému jeho týmu (v čele s **Lucií Crhovou**), který ve Fabrice a v dalších kulturních budovách zajišťoval hladký běh přehlídky.

Díky!

PS: ... a už jsme jen **píď** od 47. celostátní přehlídky dětských recitátorů a dětského divadla.

REDAKCE

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2017

ČTVRTEK 15. ČERVNA

8.30–12.00

semináře A–E

Fka, stodola, KaP

Fka
KaP
stodola

Fabrika Svitavy
Kavárna V Parku
farní stodola svitavské římskokatolické farnosti

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 6.

Redakce: Hana Volkmerová (šéfredaktorka), Veronika Rodová, Roman Manda, Josef Pekárek, Pavel Kocych (grafika a sazba), Ivo Mičkal (foto), Jazz Jameson čtyřnožec. Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. podlaží Fabriky Svitavy. Neprošlo jazykovou korekturou. Uzávěrka čísla 6 - 14. června 2017 v 21:08. Náklad 120 ks.